

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Соціальний аудит в організації

Шифр та назва спеціальності

054–Соціологія

Інститут

ННІ соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Соціологія управління

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Вибіркова

Семестр

6

Мова викладання

Українська,

Викладачі, розробники

Сутула Оксана Анатоліївна

[Oksana.Sutula Oksana.Sutula@kpi.edu.ua](mailto:Oksana.Sutula@kpi.edu.ua)

Старша викладачка кафедри соціології і публічного управління

Авторка понад 30 наукових і навчально-методичних публікацій. Курси: «Соціологія політики», «Соціологія економіки», «Політологія», «Історія соціології», «Соціологія електоральної поведінки».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

У курсі висвітлюються основні проблемні положення соціального аудиту як соціального феномену. Розглядаються основні компоненти, типи та види, категорії соціального аудиту в організаційних структурах, наукові підходи до пояснення розвитку, становлення та функціонування аудиту в організаціях.

Мета та цілі дисципліни

Формування у слухачів системи знань, вмінь та навичок щодо застосування соціального аудиту та інспектування в системі соціального забезпечення. Ознайомлення з основами теорії соціального аудиту, функціями та типологією соціального аудиту в організаціях.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, реферати, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

СК 11. Здатність здійснювати соціологічне забезпечення управління в організаціях на основі знань їх структури, властивостей, принципів оптимізації, методологічних основ соціального управління та соціального аудиту.

Результати навчання

РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

PH14. Знати основні категорії соціального управління, основні типи організаційно-управлінських структур та шляхи оптимізації діяльності персоналу організації, потенціал соціологічного забезпечення управлінського процесу в організаціях; вміти будувати дерево цілей для діагностики діяльності та формувати стратегії розвитку організації.

PH15. Знати специфіку різних видів соціального управління, вміти здійснювати соціологічний супровід управлінської діяльності в різних сферах суспільного життя.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 24 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 54 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Сучасні соціологічні теорії", "Соціологія організації" ..

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод (демонстрація на екрані слайдів презентацій, візуалізації навчального матеріалу); метод проблемного викладення; частково-пошуковий, або евристичний метод (лекції за окремими темами викладаються в проблемній формі). Під час проведення семінарських занять застосовується: репродуктивний метод (засвоєння базових понять курсу); частково-пошуковий, або евристичний метод (під час підготовки індивідуальних проєктів); дослідницький метод (студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть дослідження, виміри та виконують інші пошукові дії для створення презентації на задану тему). Семінарські заняття можуть бути побудовані у формі дискусії.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Історична еволюція теорії та практики соціального аудиту.

Гносеологічні корені аудиту. Місце соціального аудиту в системі соціальних наук. Предмет вивчення дисципліни. Зміст і структура дисципліни, їх відповідність потребам підготовки соціальних працівників. Аудит як послуга, яку оплачує клієнт. Мета аудиту. Достовірність фінансової звітності.

Тема 2. Особливості соціального аудиту: зарубіжний досвід .

Соціальна відповідальність як теоретична основа соціального аудиту. Національні системи соціальних відносин та аудиту. Вплив особливостей американської цивілізації на соціальний аудит (СА). Характерні риси французької моделі СА. Особливості управління соціальними відносинами на японському підприємстві. Система соціальних стандартів в Україні.

Тема 3. Аудит системи управління людськими ресурсами.

Основні завдання та напрями аудиту системи управління людськими ресурсами. Аудит формування персоналу. Оцінка якості планування персоналу в організації. Критерії оцінки соціальної та економічної ефективності управління персоналом.

Тема 4. Механізми реалізації соціального аудиту.

Процедура проведення СА. Документи на проведення СА. Права та обов'язки соціальних аудиторів. Планування СА. Підготовка основних документів для проведення СА. Корпоративний соціальний маркетинг. Просування моделей поведінки.

Тема 5. Методика проведення соціального аудиту в організаціях.

Технологія проведення соціального аудиту. Проведення діагностики причин виникнення проблем у об'єкта соціального аудиту. Оцінка їх важливості і можливості дозволу. Формулювання конкретних рекомендацій для керівництва об'єкта соціального аудиту. Аналіз факторів соціальних ризиків і вироблення пропозицій щодо зниження їх впливу

Тема 6. Зміст соціального інспектування.

Поняття «соціального інспектування». Діагностування складних життєвих обставин. Фактори, що негативно впливають чи можуть вплинути на забезпечення життєдіяльності дитини в сім'ї. Етапи, що включають зміст соціального інспектування.

Тема 7. Види, методи та функції соціального інспектування в організаціях

Види соціального інспектування: планове, оперативне, моніторингове. Методи соціального інспектування: вивчення документації, обстеження, спостереження, інтерв'ю, бесіда, анкетування. Функції соціального інспектування: діагностична, попереджувально-профілактична, інформаційна, наглядово-контрольна, охоронно-захисна, комунікативна, координаційна. Результати здійснення соціального інспектування.

Тема 8. Фінальні етапи соціального аудиту

Показники складності соціального аудиторства в організації. Особливості підготовки фінального звіту за результатами соціального аудиту. Особливості адвокаційної діяльності в сфері соціального аудиту. Особливості складання звіту з соціально-екологічного аудиту. Інституалізація соціального аудиту.

Теми практичних занять

Тема 1. Історична еволюція теорії та практики соціального аудиту.

Соціоекономіка та соціоекономічні відносини як методологічна основа СА. Предмет соціального аудиту, його об'єкт та цілі. Історія виникнення і розвитку СА в Україні. Спілка аудиторів України. Соціальна відповідальність як теоретична основа соціального аудиту. Правова основа соціального аудиту. Вплив міжнародних, європейських актів на регулювання застосування СА.

Тема 2. Особливості соціального аудиту: зарубіжний досвід .

Соціальна відповідальність як теоретична основа соціального аудиту. Правова основа СА. Національні системи соціальних відносин та аудиту. Вплив особливостей американської цивілізації на соціальний аудит (СА). Характерні риси французької моделі СА. Основа моделі соціального аудиту Німеччини. Вплив міжнародних, європейських актів на регулювання застосування СА.

Тема 3. Аудит системи управління людськими ресурсами.

Критерії оцінки адаптації нових співробітників організації. Аудит організації та нормування праці. Показники й критерії аудиторського обстеження організації та нормативу праці. Методи та значення в становленні величини і структури плинності персоналу в рамках соціально-трудового аудиту. Соціологічні показники в галузі організації та нормування праці в системі соціально-трудового аудиту.

Тема 4. Механізми реалізації соціального аудиту.

Процедура проведення СА. Основні документи на проведення СА. Формування команди СА. Права та обов'язки соціальних аудиторів. Аудиторський ризик та методи його оцінки. Кодекс соціального аудитора.

Тема 5. Методика проведення соціального аудиту в організаціях.

Напівстандартизовані інтерв'ю, експертне інтерв'ю, бенчмаркінг, асесмент-центр та ін. Фокус-група, глибинне інтерв'ю, спостереження, експертні оцінки. Методи аналізу інформації. SWOT-аналіз, GAP-, STEP-аналіз. Проведення експертизи роботи органів управління об'єкта соціального аудиту в області підвищення ефективності трудової діяльності.

Тема 6. Зміст соціального інспектування.

Поняття «соціального інспектування». Складна життєва ситуація як об'єктивна сукупність елементів середовища. Діагностування складних життєвих обставин

Тема 7. Види, методи та функції соціального інспектування в організаціях

Види соціального інспектування: планове, оперативне, моніторингове. Методи соціального інспектування: вивчення документації, обстеження, спостереження, інтерв'ю, бесіда, анкетування. Функції соціального інспектування: діагностична, попереджувально-профілактична, інформаційна, наглядово-контрольна, охоронно-захисна, комунікативна, координаційна.

Тема 8. Фінальні етапи соціального аудиту

Показники складності соціального аудиторства в організації. Особливості підготовки фінального звіту за результатами соціального аудиту. Особливості адвокаційної діяльності в сфері соціального аудиту. Особливості складання звіту з соціально-екологічного аудиту. Інституалізація соціального аудиту.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курспередбачаєвиконанняіндивідуальногозавдання у вигляді рефератів та представлення їх як презентацій за двома темами курсу, які студент вільно обирає з числа тем, які пропонуються або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Студент здійснює бібліографічний пошук, складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь, опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку (20 балів), що додаються до загального рейтинг..

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Методологія соціального аудиту. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2020/08/Methodologiya-sotsialnogo-audit.pdf>
2. Меркулова Н. В. Соціальний аудит, інспектування та консультування. Мелітополь : Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2016. – 90 с.
3. Стандарти державного аудиту INTOSAI . URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/1140201>.
4. Мазурик О. В. Соціальний аудит: теоретичні засади та технологія застосування в Україні : моногр. / О. В.Мазурик ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2013. – 315 с
5. Романів Є.М., Труш І.Є. Державний аудит: Навч. Посібник.– Львів: Ліга-Прес, 2017. – 235 с.
6. Кримчак Л. Ю. Посібник до навчальної дисципліни «Соціальний аудит та інспектування»/ Л. Ю. Кримчак – Дніпро: 2014. – 128 с.
7. Аудит: підручник / Колектив провідних науковців та аудиторів-практиків України; за заг. ред. д.е.н., проф. Петрик О.А. Київ: КНЕУ, 2015. 504 с.
8. Farag, M. (2018). Social Audit In 20 Steps. Berlin: Transparency International. URL: https://images.transparencycdn.org/images/2018_Guide_SocialAudit20Steps_English.pdf

Додаткова література

9. Державний центр зайнятості. Аналітична та статистична інформація. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/68>.
10. Економіка праці : навч. посіб. / за заг. ред. Г. В. Назарової; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. –Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. –330 с.
11. Рой Я. В. Аудит інформаційної безпеки - основа ефективного захисту підприємства. URL: <https://csecurity.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/23/64>
12. Буковинська М. П. Соціальний аудит в оцінці корпоративної соціальної відповідальності // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2015. – Т. 21, № 4
13. Юрчишин, Я. (2017). Адвокаційна діяльність та її особливості в роботі з парламентом. Київ: Лабораторія Законодавчих Ініціатив. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Advocasi.pdf>
14. Мазурик О. В. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія: теоретико-методологічні засади дослідження, західний досвід, вітчизняні перспективи / О. В. Мазурик // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. - 2015. - № 1148, Вип. 34. - С. 107-113.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання:
- у вигляді екзамену (30%), поточного оцінювання (70%) (4 тестові роботи за темами (40%), виконання індивідуального завдання/реферату (30%)).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

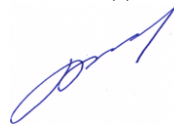
Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

30.06.23

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина БІРЮКОВА

30.06.23

